

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ**

ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
навчальної дисципліни
**«МЕТОДОЛОГІЯ ВИРОБЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»**

спеціальність: 073 "Менеджмент".

КИЇВ

Навчально-методичний комплекс розробила:

посада

науковий ступінь, наукове звання _____ Сорока А.М.
підпис П.І.Б.

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, протокол № _____ від «__» «_____» 2018 року

Завідувач кафедри _____ **Гудзь О.Є.**
підпис П.І.Б.

Навчально-методичний комплекс обговорено та схвалено на засіданні НМР ННІМП, протокол № _____ від «__» «_____» 2018 року

Голова НМР ННІМП _____ **Ващенко О.П.**
підпис П.І.Б.

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Дисципліна «Методологія вироблення та прийняття управлінських рішень»

спеціальність: 073 "Менеджмен".

(шифр та назва)

№	Складова комплексу	Адреса посилання на електронний ресурс MOODLE	Дата затвердження та номер протоколу засідання кафедри	Дата останнього внесення змін
1.	Навчальна програма			
2.	Робоча навчальна програма (для денної та заочної форми навчання)			
3.	Плани лекцій або анотації до навчальної дисципліни			
4.	Тематичний план вивчення дисципліни			
5.	Методичні рекомендації до проведення семінарських та практичних занять			
6.	Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів			
7.	Матеріали комплексної контрольної роботи (ректорські контрольні роботи)			
8.	Засоби діагностики навчальних досягнень студентів			
9.	Затверджені питання на модульний контроль			
10.	Затверджені екзаменаційні білети на семестровий контроль			
11.	Перелік навчально-методичних посібників, технічних засобів навчання			
12.	Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни та список додаткової літератури			

Викладач _____ **А.М.Сорока**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-наукової
роботи професор **Л.Н. Беркман**

« ____ » _____ 2018 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДОЛОГІЯ ВИРОБЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 073 "Менеджмент".

(шифр і назва спеціальності)

Затверджено рішенням Науково-методичної ради

Університету протокол № ____

від « ____ » _____ 2018 року

Розробник:

Сорока А.М., к.е.н., доцент кафедри

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Програма схвалена на засіданні кафедри менеджменту «___» _____ 2018 року,
протокол № _____

Завідувач кафедри

Гудзь О.Є

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою ННІМП

_____
підпис голови НМР ННІМП

«___» _____ 2018 р., протокол № _____

Погоджено:

Проректор

з навчально-наукової роботи _____ **Л.Н. Беркман**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-наукової
роботи професор **Л.Н. Беркман**

« _____ » _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДОЛОГІЯ ВИРОБЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 073 "Менеджмент"

(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія вироблення та прийняття управлінських рішень» для студентів спеціальності «Менеджмент», освітній рівень «магістр».

«___» _____ 2018 року. – с. ____

Розробник:

Сорока А.М., к.е.н., доцент кафедри менеджменту

_____
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту «___» _____ 2018 року, протокол № ____

Завідувач кафедри

Гудзь О.Є

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Схвалено Науково-методичною радою ННІМП

Протокол від «___» _____ 2018 року № ____

«___» _____ 2018 року

Голова НМР ННІМП

_____
Ващенко О.П.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	Напрямок підготовки 073 «Менеджмент»	<u>Вибіркова</u>	
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		5-й	5-й
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –		10-й	10й
		Лекції	
		18 год.	2 год
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	84
	Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 36/54
- для заочної форми навчання – 6/84

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У методичному виданні викладені теоретичні основи прийняття рішень (ПР), наведено основні методологію та методи формування оптимальних рішень. Розглянута історія розвитку концепції ПР, послідовність та зміст основних етапів ПР, структура задачі ПР.

Викладена теорія бінарних відношень та її застосування для відображення структури переваг особи, що приймає рішення (ОПР). Розглянуто застосування метризованих відношень для опрацювання експериментної інформації та побудови найкращого багатоособового рішення. Розглянуті методи і моделі прийняття рішень в умовах невизначеності, особливості та шляхи зменшення лінгвістичної невизначеності.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основних засад теорії прийняття рішень, орієнтованих на застосування сучасних наукових методів, моделей та засобів інформаційних технологій; набуття вмінь створення, використання й адаптації систем підтримки прийняття рішень.

1. Дисципліна є вибірковою.

2. Мета вивчення дисципліни – є формування системи фундаментальних теоретичних знань і практичних навичок у галузі ідентифікації проблем прийняття рішень; опанування методів і систем підтримки прийняття рішень в управлінні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи прийняття управлінських рішень;
- задачі і методи прийняття управлінських рішень;
- можливості і обмеження методів прийняття управлінських рішень як виду професійної діяльності;
- процедури пошуку і вибору методів прийняття управлінських рішень;
- методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень

вміти:

- використовувати отримані знання для прийняття управлінських рішень;
- аналізувати умови прийняття управлінських рішень;
- формулювати методи прийняття управлінських рішень;
- встановлювати необхідні методи прийняття управлінських рішень;
- використовувати на практиці методи прийняття управлінських рішень.

Вивчення дисципліни передбачає проведення лекційних, практичних та семінарських занять, а також виконання самостійного завдання.

Форма підсумкового контролю – **екзамен**.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Основи теорії прийняття рішень.

Проблеми прийняття рішень, в цілому, природно привертають велику увагу як дослідників, котрі працюють у різних наукових напрямках, так і практиків - організаторів. Теорія і методологія прийняття рішень є найважливішою складовою сучасної науки. Головним призначенням методології прийняття рішень є розроблення підходів, рекомендацій, що дають змогу обґрунтувати вибір найбільш правильного рішення в складних і невизначених конкретних ситуаціях.

Тема 2. Методологія обґрунтування теорії прийняття рішень.

Методи обґрунтування прийняття рішень. Характеристика та особливості напрямків досліджень в прийнятті наукових рішень. Зміна стану висуває проблему, необхідність позбавитися якої і вимагає прийняття рішення. За інтуїтивної технології досвід прийняття рішень в аналогічних (подібних) ситуаціях, що накопичив даний суб'єкт управління й визначає саме рішення.

Тема 3. Аналітична діяльність в теорії прийняття рішення.

Аналітика та її особливості в процесі прийняття наукового рішення. Принципи аналітичної діяльності. Класифікація суб'єктів аналітичної діяльності. Етапи та класифікація аналітичної діяльності в прийнятті рішення.

Тема 4. Варіантність прийняття рішень в науці.

Класифікація рішень та її види. Аналітичні кроки, необхідні для його прийняття, можуть використовуватися також і для інших типів рішень. При прийнятті будь-якого типу рішень досвід науковця включається з першого кроку й використовується в ході всього цього процесу. Інноваційні рішення та їх особливості.

Тема 5. Методи прийняття рішень.

Класифікація та особливості методів прийняття рішень. Жоден прийом не є повноцінним і завжди реалізується в сукупності дій, але саме за особливостями окремого прийому відрізняють та систематизують методи. Тож алгоритм може відрізнитися в одному особливому етапі за окремими ознаками дій, інструменту, технологічним особливостям процесу, що дає значну множину різноманіття методів, котрі можуть зводитися до основних, чи навіть основного.

Тема 6. Логічні і кількісні підходи до вивчення інноваційних проблем.

Організаційну структуру управління з підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень на підприємстві потрібно розуміти як певну системну конструкцію різноманітних ланок (підрозділів, відділів, бюро і служб), між якими формуються і підтримуються зв'язки, що забезпечують злагодженість, погодженість і високу продуктивність спільної господарської діяльності.

Тема 7. Методика прийняття та реалізації наукових інноваційних рішень.

Альтернативи є ключовим компонентом ефективного рішення. Ефективність рішення багато в чому визначається тим, з якої кількості альтернативних варіантів вибраний даний варіант рішення.

Відсутність альтернативних варіантів свідчить або про недостатню інформованість особи, що приймає рішення, або про дефіцит часу, що відводиться на ретельну перевірку емпіричної бази для цього вирішення. А це підвищує імовірність помилковості в ухваленні рішення, робить більш складним вибір оптимального варіанта.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Лекції	Семинари	Практичні	СРС	Лекції	Семинари	Практичні	СРС
Модуль 1								
Тема 1. Основи теорії прийняття рішень.	2	2	-	8	2	-	-	16
Тема 2. Методологія обґрунтування теорії прийняття рішень.	4	-	2	8	-	-	-	12
Тема 3. Аналітична діяльність в теорії прийняття рішення.	2	2	2	8	-	-	-	12
Тема 4. Варіантність прийняття рішень в науці.	2	2	-	8	-	-	2	12
Тема 5. Методи прийняття рішень.	2	2	-	8	-	-	-	10
Тема 6. Логічні і кількісні підходи до вивчення інноваційних проблем.	2	-	2	6	-	-	-	10
Тема 7. Методика прийняття та реалізації наукових інноваційних рішень.	4	2	2	8	-	2	-	12
Всього	18	10	8	54	2	2	2	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Основи теорії прийняття рішень.	2
2.	Аналітична діяльність в теорії прийняття рішення.	2
3.	Варіантність прийняття рішень в науці.	2
4.	Методи прийняття рішень.	2
5.	Методика прийняття та реалізації наукових інноваційних рішень.	2
Всього		10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	2	3
1.	Методологія обґрунтування теорії прийняття рішень.	2
2.	Аналітична діяльність в теорії прийняття рішення.	2
3.	Логічні і кількісні підходи до вивчення інноваційних проблем.	2
4.	Методика прийняття та реалізації наукових інноваційних рішень.	2
Всього		8

7. Тема лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Основи теорії прийняття рішень.	8
2.	Методологія обґрунтування теорії прийняття рішень.	8
3.	Аналітична діяльність в теорії прийняття рішення.	8
4.	Варіантність прийняття рішень в науці.	8
5.	Методи прийняття рішень.	8
6.	Логічні і кількісні підходи до вивчення інноваційних проблем.	6
7.	Методика прийняття та реалізації наукових інноваційних рішень.	8
Всього		54

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання є комплексним і передбачає:

- 1) підготовку реферативних матеріалів;
- 2) розробку управлінського рішення;
- 3) презентацію отриманих результатів.

10. Методи навчання.

Повнота і ефективність подання (представлення) інформації студентам в процесі вивчення дисципліни «Теорія організацій» пізнавальної діяльності реалізується через наступні методи:

- словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція);
- наочний (ілюстрування);
- практичні (виконання практичної роботи, вправи тренувальні);
- робота студентів з навчальною літературою.

11. Методи контролю

- усне опитування (індивідуальне і фронтальне);
- письмова перевірка (розв'язування задач, написання рефератів);
- перевірка практикою (виконання практичних завдань);
- спостереження за навчальною роботою студентів (ураховується увага, старанність, активність, характер і систематичність виконання роботи);
- тестовий контроль (поточний, модульний, підсумковий);
- самоконтроль (студенти самостійно контролюють рівень своєї підготовки, прагнучи до самовдосконалення, самонавчання).

Підсумковий контроль (екзамен) проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом 3-го семестру по поточному-модульному контролю, складає 100 балів.

Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1.								30	100
70									
T-1	T-2	T-3	T-4	T-5	T-6	T-7	MP		
10	10	10	10	10	10	10	21		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтинговий показник	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано
0-34	F	Незадовільно з	

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до проведення семінарських занять
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи.
5. Завдання для контрольної роботи.
6. Екзаменаційні білети.

14. Рекомендована література

Базова

1. Анисимов О. С. Методология: сущность и события / О. С. Анисимов. – М., 2007. – 502с. – (Энциклопедия управленческих знаний).
2. Василенко В.О. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: Навч. посіб. / В.О. Василенко – К.: ЦУЛ, 2003. – 420 с.
3. Ефремов В. С. Стратегия бизнеса: концепция и методы планирования: Учеб. пособие. / В.С. Ефремов. — М.: Динпресс, 2003. – 416 с.
4. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пос. / В.М. Колпаков. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2004. – 504 с.
5. Кігель В. Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці: Монографія. / В.Р. Кігель. — К.: ЦУЛ, 2003. — 202 с.
6. Методичний посібник для проведення лекційних занять з дисципліни “Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень” (для студентів-магістрів денної форми навчання напряму “Менеджмент” спеціалізації “Управління інноваційною діяльністю”) / Укл.: Нагорняк Г.С. – Тернопіль: ТНТУ, 2017. – 260 с.
7. Мескон М. Х. Основы менеджмента: пер.с англ. / Мескон М. Х., Альберт М., Хелоури Ф. – М. : Дело ЛТД, 2005. – 704 с.
8. Миддлтон Д. Бухгалтерский учет и принятие решений: Пер. с англ. / Д. Миддлтон. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2005. – 408 с.
9. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень: Навч. посіб. / Ю. Є. Петруня. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 216 с.
10. Райан Б. Стратегический учет для руководителя / Пер. с англ. под ред. В. А. Микрюкова. – М.: Аудит; ЮНИТИ, 2001. – 356 с.

11. Рудьєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.

12. Саати Т. Л. Принятие решений при зависимостях и обратных связях: Аналитические сети. Decision Making with Dependence and Feedback / Т. Л. Саати; пер. с англ. - М. : ЛКИ, 2008. - 360 с.

Допоміжна

1. Кабаченко Т.С. Психология управления.– М.: ИНФРА, 2001. – с.127.

2. Корнеев И.К., Машурцев В.А. Информационные технологии в управлении. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 158с.

3. Пушкар О. І., Гіковатий В.М., Євсєєв О.С., Потрашкова Л.В. Системи підтримки прийняття рішень. – Х. : ВД "Інжек", 2006. – 304с.

4. Сичук А.В. Основи системного аналізу і теорії оптимальних рішень. Курс лекцій / Луцьк: ЛНТУ, 2004.

5. Ситник В.Ф., Гордієнко І.В. Системи підтримки прийняття рішень: Навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни. – К. : КНЕУ, 2002. – 427с.

6. Лєпа Є.В., Міхеєв Є.К., Крїніцин В.В. Системи підтримки прийняття рішень. – Херсон : ХМД, 2006. – 234с.

7. Бідюк П.І., Щербань Ю.Ю., Щербань В.Ю., Демківський Є.О. Системи підтримки прийняття рішень-проекування та реалізація. – К. : КНУТД, 2004. –112с.

8. Васильєва Ю.В., Парахиной В.Н., Ушвицкого Л.И.. Принятие решений – М.: Финансы и статистика, 2005. – 304 с.

9. Герасимов Б.М., Локазюк В.М., Оксіюк О.Г., Поморова О.В. Интеллектуальні системи підтримки прийняття рішень. – К. : Вид-во ЄУ, 2007. – 335с.

14. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

2. Инновации, управление изменениями в организациях, управление знаниями [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bizbooks.com.ua/catalog/cat.php3?c=193&lang=1>

3. Интеллектуальна власність [Електронний ресурс]: наук.-практ. журн. – Режим доступу: <http://www.intelvlas.com.ua/>

4. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини

5. <http://www.business.ua> – журнал "Бизнес"

6. <http://www.expert.ua> – журнал " Эксперт–Украина"

7. <http://www.dsnews.com.ua> – газета "Деловая Столица"

8. <http://www.kommersant.ua> – газета " Коммерсант–Украина"

9. <http://www.companion.ua> – журнал "Компаньон"
10. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета "Контракты"
11. <http://www.investgazeta.net> – "Украинская инвестиционная газета"
12. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин "Korrespondent.net"
13. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua>